

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, שלא עשני אשה - שעשני כרצונו

שבחר בנו מכל האומות וקרבנו לעבודתו ונתן לנו תורתו ומצות עשה ולא תעשה, מה שאין כן בגוי ועבד, ואשה נמי פטורה ממצות עשה שהזמן גרמא. ואנו משבחים להבורא יתברך שאנו מהמצווים ועושים, כי בזה משכורתנו שלמה, כאמרם ז"ל, גדול המצווה ועושה וכו', על זה ראויים השלש ברכות אלו לסמכם לברכת אשר נתן לשכוי בינה השל"ה

הנשמות בגורל חיינו, מחלקות הן לפועלות ולנפעלות, לרושמות את החיים ואת הויתם ככל מכמניהם, ולגרשמות מהם. וזהו ההבדל העצמי, שיש בין נפש האיש, הפועל, החוקק, הכובש והמדביר, ובין נפש האשה, הנרשמת, הנפעלת, הנחלקת והנכבשת והמתדברת, בהנהגתו של האיש. וכמה מדות עליונות וטובות, וכמה אשר ומרחב יש בחלק הטוב הזה, של היות הנשמה נשמת איש פועל, יוצר, מחדש ומרחיב פעלים והגיונים, שאיפות ומעשים, על-פי עצמיותו הפנימית במערכי קדשתו, הנצלה מנפש האשה, הנחשבת כחמר לגבי צורה, לעמת נשמת האיש הצורתית, ורבה היא ההודאה המחזקת ליוצר הנשמה, מכל איש ואיש, שלא עשני אשה.

10

עם כל היתרון של האיש הפועל והרושם את רשמי השפעתו ומפעלותיו בחיים ובעולם, הנה יש לעמת זה גם-כן יתרון להאשה הנפעלת, שהיא עשויה בתכונה כזאת של קבלת רשמים, בזה שהפעלות והתעוררות המעשה העצמיות ירשם האדם על ידן בצמצום של כחו החמרי והרוחני, ויוכל לפעמים לסור על-ידיה מהמגמה האלהית העליונה, מה שאי-יכול התכונה הנפעלת של האשה כשהיא ישרה, היא עלולה להרשם ולהפעל מתכונת השפע של המעשה אשר עשה האלהים, מהתכונה הישרה, כאשר עשה את האדם ואת העולם, את התכן החמרי והרוחני שבהויה, ישר מכוון לרצונו העליון הפשוט והישר, ועל-כן מברכת היא האשה בהודאה על חלקה הטוב: שעשני כרצונו. עולת ראייה

20

... האיש והאשה. התכונה של הגבר היא בנויה לכא לאשרו ע"י הוספת תרבות ושכלול מדעי ואומנותי, והתכונה של האשה היא בנויה, להיות הולכת ומתפתחת דוקא מתוכיותה, בלא עמל של ספרים, וכל המלמד את בתו תורה כאילו מלמדה תפלות. כל קלקולי החיים באים, ועכ"פ רבים מהם, מזה שהאיש רוצה ללבוש בגדי אשה, לגדל מאליו כצמח השדה, במובן הרוחני והמעשי, והאשה חפצה ללמוד ולכבש. יבאו ימים ויכיר העולם את עוותתו, ויחזיק כל מין במדתו, ואז יהיה לנו מין אנשי, ממוזג, שהטבע הבריאי כשהוא לעצמו, מצד האם, והופעת רוח הפועל והמחפש מצד האב, שניהם כללו את יופיו. קבצים, א תקיד

יסוד דרך ד' הסלולה בישראל הוא מילוי החובה. התעודה האלהית היא מקפת את האדם למלאות את תכונתה. נוצר האדם על פי גורלו להיות איש או אשה - היינו למלא תפקיד ידוע בהווייה... דרכי האמורי נוסדו על ההנחה המגושמה שהחיים הם 'מילוי-החפץ', לא 'מילוי-חובה'. את החפצים אפשר להחליף על פי השפעת חפץ יותר מלבב. חיי המשפחה המוטבעים על פי מילוי החובה, מכוונים את התפקיד לכל צד, עד אשר עם כל ההשפעות שכל אחד מקבל מזולתו לא יומר היסוד של ההויה ותכונת החיים - שהוא יסוד השם. מה שאין כן דרכי האמורי התרים רק אחרי מילוי הרצון, ועם עדנת הרצון והרמת ערכו על פי החובה, אין להם כל עסק. הם מורים גם להחליף את עצם החיים שלהם כשהרוח יעלה להיות נוטה לזה. וכל האורחות היותר נלוזים, יכולים הם להיות מתפשטים על פי שילוח רסן מעל החיים, מאין לו (להם) תעודה וחובה, כי אם חפץ ומילוי שרירות לב... עין איה

30

כל אדם יש לו המסלול שלו שעל ידו הוא בא לאשרו, לתכלית הווייתו, שבו הוא מתדבק ליוצרו, ולא יוכל לבא למגמת חפצו במסלול אחר, אף על פי שהוא מסלול ישר בעד אחרים. על כן צריך כל אחד להיות מוקיר מאד את מסלולו המיוחד. וזה הדבר נוהג באיש פרטי, וקל וחומר בכללות עם, שכפי ההתעלות וההתרבות של הכלל לעומת הפרט, ככה תתגדל החובה והדיוק הנמרץ לשמור את המסלול המיוחד שעל ידו הכלל כולו מוצא בו אושר רב. פנקסים

אא"ז מו"ר ז"ל הגיד פי' המדרש הנ"ל ע"פ המשנה אם אין אני לי כו'. כי כל אדם נברא על דבר מיוחד מה שא"א לאדם אחר לתקן רק הוא. וכן כל שעה ושעה. ואעפ"כ כשאני לעצמי מה אני. שהעיקר לבטל עבודתו לכלל ישראל. וז"ש והיו רגלי מביאות לבתי כנסיות כו' עכ"ד. והשייכות לפ' אם בחקותי כו' ל שמי שאינו חפץ לגרמייהו רק להיות בטל להשי"ת בוודאי הוא רק ע"י ביטול לכלל ישראל: שפת אמת

40